

ZAKON O KRITIČNOJ INFRASTRUKTURI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se identifikacija, određivanje i zaštita kritične infrastrukture Crne Gore (u daljem tekstu: kritična infrastruktura), nadležnosti, odgovornosti, i druga pitanja od značaja za kritičnu infrastrukturu, kao i određivanje, zaštita i druga pitanja od značaja za kritičnu infrastrukturu Evropske unije.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 2

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) kritična infrastruktura obuhvata sisteme, mreže, objekte ili njihove djelove, čiji prekid funkcionisanja ili prekid isporuke roba, odnosno usluga može imati ozbiljne posljedice na nacionalnu bezbjednost, zdravlje i život ljudi, imovinu, životnu sredinu, bezbjednost građana, ekonomsku stabilnost, odnosno može ugroziti funkcionisanje Crne Gore;

2) sektori kritične infrastrukture su oblasti određene ovim zakonom, u kojima se vrši postupak identifikacije i određivanje kritične infrastrukture;

3) identifikacija kritične infrastrukture je postupak utvrđivanja sistema, mreža, objekata ili njihovih djelova u određenom sektoru koji se, u skladu sa utvrđenim kriterijumima, identifikuju kao kritična infrastruktura;

4) određivanje kritične infrastrukture podrazumijeva postupak utvrđivanja sistema, mreža, objekata, ili njihovih djelova kao kritične infrastrukture u skladu sa ovim zakonom;

5) kriterijumi za određivanje kritične infrastrukture su osnov za određivanje kritične infrastrukture koji se formiraju na osnovu procjene mogućih posljedica ozbiljnih poremećaja u funkcionisanju ili prestanku kritičnih infrastrukturnih aktivnosti za energetiku, saobraćaj, snabdijevanje vodom, zdravstvo, finansije, telekomunikacione i informacione tehnologije, zaštitu životne sredine, funkcionisanje državnih organa, kao i za druge ključne društvene funkcije Crne Gore.

6) zaštita kritične infrastrukture predstavlja skup aktivnosti i mjera koje imaju za cilj da obezbijede funkcionisanje kritične infrastrukture u slučaju ometanja ili uništenja, odnosno zaštitu u slučaju prijetnji i sprečavanje nastanka posljedice ometanja ili uništenja;

7) operatori kritične infrastrukture su državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave i službe obrazovane u skladu sa zakonom kojim se uređuje lokalna samouprava, privredna društva i druga pravna lica (u daljem tekstu: operator) koji upravljaju sistemima, mrežama, objektima ili njihovim djelovima koji su određeni kao kritična infrastruktura;

8) analiza rizika označava razmatranje mogućih scenarija i prijetnji kako bi se ocijenile ranjivosti i mogući uticaj na poremećaj u radu kritične infrastrukture ili njenog uništenja;

9) bezbjednosni plan operatora (u daljem tekstu: bezbjednosni plan) je dokument kojim se utvrđuju mjere smanjenja rizika, definišu odgovornosti i određuju dužnosti, te uspostavlja okvir za postupanje u cilju otklanjanja, odnosno smanjenja posljedica bezbjednosnih prijetnji definisanih u analizi rizika, koja je sastavni dio plana;

10) koordinator za zaštitu kritične infrastrukture je lice zaposleno kod operatora kritične infrastrukture, a koji služi kao kontakt između operatora i organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo), obezbjeđuje stalnu kontrolu rizika i prijetnji, obavještava o promjenama u odnosu na kritičnu infrastrukturu, obavještava Ministarstvo o procjeni rizika, prijetnji, i ugroženosti, koordinira bezbjednosnim planom, vrši testiranja kroz vježbe i druge aktivnosti predviđene planom i vrši druge poslove vezane za kritičnu infrastrukturu;

11) kritična infrastruktura Evropske unije podrazumijeva kritičnu infrastrukturu koja se nalazi na teritoriji zemlje članice Evropske unije, čije bi ometanje ili uništenje imalo značajan uticaj na najmanje dvije zemlje članice.

II. IDENTIFIKACIJA I ODREĐIVANJE KRITIČNE INFRASTRUKTURE

Identifikacija kritične infrastrukture

Član 4

Identifikacija kritične infrastrukture vrši se sektorski, u skladu sa utvrđenim kriterijumima.

Za sprovođenje postupka identifikacije kritične infrastrukture u određenom sektoru zaduženi su operatori nadležni za određene sektore.

Sektori kritične infrastrukture

Član 5

Sektori u kojima se vrši identifikacija i određivanje kritične infrastrukture su:

- 1) energetika;
- 2) saobraćaj;
- 3) snabdijevanje vodom;
- 4) zdravstvo;
- 5) finansije;
- 6) telekomunikacione i informacione tehnologije;
- 7) zaštita životne sredine;

8) funkcionisanje državnih organa.

Pored sektora iz stava 1 ovog člana, kritična infrastruktura može se odrediti i u drugim sektorima, na prijedlog operatora, u skladu sa ovim zakonom.

Kriterijume za identifikaciju kritične infrastrukture iz člana 4 ovog zakona, kao i način izvještavanja i određivanje sektora iz stava 2 ovog člana propisuje Vlada.

Određivanje kritične infrastrukture

Član 6

Kritičnu infrastrukturu na prijedlog Ministarstva određuje Vlada.

Operatori su dužni da u roku od godinu dana od donošenja akta iz člana 5 stav 3 ovog zakona, a nakon završenog postupka identifikacije u skladu sa utvrđenim kriterijumima, Ministarstvu dostave prijedlog kritične infrastrukture u svom sektoru.

Operatori su dužni da jednom godišnje, a kad u toku godine dođe do promjene određenih okolnosti u njihovom sektoru, na osnovu analize rizika, i prije isteka jedne godine, obavijeste Ministarstvo o tim promjenama.

U slučaju iz stava 3 ovog člana operatori su dužni da nakon završenog postupka identifikacije Ministarstvu dostave prijedlog izmjena i dopuna kritične infrastrukture u svom sektoru.

III. ZAŠTITA KRITIČNE INFRASTRUKTURE

Koordinator za zaštitu kritične infrastrukture

Član 7

Operatori moraju imati koordinatora za zaštitu kritične infrastrukture (u daljem tekstu: koordinator).

Operator određuje koordinatora iz reda zaposlenih najkasnije šest mjeseci po određivanju sistema, mreža, objekata ili njihovih djelova za kritičnu infrastrukturu, uz saglasnost Ministarstva.

Koordinator mora imati dozvolu za zaštitu kritične infrastrukture (u daljem tekstu: dozvola) koju izdaje Ministarstvo.

Dozvola iz stava 3 ovog člana izdaje se na obrascu čiji izgled i sadržaj propisuje Ministarstvo.

Uslovi za izdavanje dozvole

Član 8

Dozvola se izdaje licu:

- 1) koje ima prebivalište, odnosno odobren boravak u Crnoj Gori;
- 2) koje ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 3) koje ima opštu zdravstvenu sposobnost;
- 4) koje nije pravosnažno osuđeno za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, odnosno za takvo krivično djelo protiv njega nije pokrenut krivični postupak;

5) koje je stručno osposobljeno za zaštitu kritične infrastrukture; i

6) koje ima položen stručni ispit za zaštitu kritične infrastrukture.

Zdravstvena sposobnost iz stava 1 tačka 4 ovog člana dokazuje se uvjerenjem koje izdaje nadležna zdravstvena ustanova, u skladu sa zakonom.

Uvjerenje iz stava 2 ovog člana sadrži ocjenu o zdravstvenoj sposobnosti lica za bezbjednost kritične infrastrukture i ne smije da sadrži podatke o njegovom zdravstvenom stanju.

Osposobljavanje i polaganje stručnog ispita za zaštitu kritične infrastrukture

Član 9

Osposobljavanje iz člana 8 stav 1 tačka 6 ovog zakona vrši organizator obrazovanja odraslih koji ima licencu izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje obrazovanje odraslih.

Licu koje sa uspjehom završi program obuke za zaštitu kritične infrastrukture izdaje se sertifikat o stručnoj osposobljenosti.

Stručni ispit iz člana 8 stav 1 tačka 7 ovog zakona polaže se pred komisijom za polaganje stručnog ispita (u daljem tekstu: komisija), koju obrazuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Članovima komisije pripada naknada za rad, koju utvrđuje ministar nadležan za unutrašnje poslove rješenjem, a koja se isplaćuje iz budžeta Crne Gore.

O položenom stručnom ispitu za zaštitu kritične infrastrukture Ministarstvo izdaje uvjerenje.

Troškove polaganja stručnog ispita za zaštitu kritične infrastrukture snosi operator.

Program i način polaganja stručnog ispita za zaštitu kritične infrastrukture, sastav komisije, visinu naknade za rad komisije, obrazac uvjerenja iz stava 5 ovog člana, kao i visinu troškova za polaganje stručnog ispita propisuje Ministarstvo.

Zahtjev za izdavanje dozvole i odlučivanje po zahtjevu

Član 10

Zahtjev za izdavanje dozvole podnosi se Ministarstvu.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole podnosilac zahtjeva dostavlja dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 8 ovog zakona.

O zahtjevu za izdavanje dozvole odlučuje se rješenjem.

Ministarstvo će rješenjem odbiti zahtjev za izdavanje dozvole ako podnosilac zahtjeva ne ispunjava uslove za izdavanje dozvole u skladu sa ovim zakonom.

Dozvola se izdaje na period od pet godina i može se produžavati.

Zahtjev za produženje dozvole podnosi se najkasnije 30 dana prije isteka važenja dozvole.

Prestanak važenja dozvole

Član 11

Dozvola prestaje da važi:

- 1) na zahtjev koordinatora;
  - 2) istekom roka na koji je izdata;
  - 3) prestankom postojanja nekog od uslova iz člana 9 ovog zakona;
  - 4) ako koordinator izgubi poslovnu sposobnost; ili
  - 5) na zahtjev nadležnog organa kod koga je koordinator zaposlen;
- Rješenje o prestanku važenja dozvole donosi Ministarstvo.

Bezbjednosni plan

Član 12

Operatori su dužni da izrade bezbjednosni plan i na isti pribave saglasnost Ministarstva, najkasnije godinu dana po određivanju sistema, mreža, objekata ili njihovih dijelova za kritičnu infrastrukturu.

Operatori nijesu dužni da izrade bezbjednosni plan za kritičnu infrastrukturu za koju je već dobijena saglasnost na plan koji je izrađen u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita lica i imovine koju ne obezbjeđuje država, i zakonom kojim se uređuje zaštita i spašavanje i zakonom koji se uređuje zaštita životne sredine.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, ako koordinator za zaštitu kritične infrastrukture smatra da postojeći bezbjednosni plan ne ispunjava uslove ovog zakona, odnosno da je bezbjednosni plan potrebno izmijeniti ili dopuniti o tome će obavijestiti operatora.

Metodologiju, način izrade i bliži sadržaj plana iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Koordinaciono tijelo za zaštitu kritične infrastrukture

Član 13

U slučaju nastupanja okolnosti ugrožavanja, ometanja rada ili uništenja kritične infrastrukture rukovođenje i koordinaciju sprovođenja mjera i zadataka u navedenim okolnostima preduzima koordinaciono tijelo za zaštitu kritične infrastrukture (u daljem tekstu: Koordinaciono tijelo).

Koordinaciono tijelo čine: predsjednik Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) koji je rukovodilac Koordinacionog tijela, ministar nadležan za unutrašnje poslove koji je zamjenik rukovodioca Koordinacionog tijela, i članovi: ministar nadležan za poslove ekonomije, saobraćaja i pomorstva, poljoprivrede i ruralnog razvoja, odbrane, zdravlja, finansija, javne uprave i održivog razvoja i turizma.

Akt o imenovanju rukovodioca, zamjenika rukovodioca i članova Koordinacionog tijela donosi Vlada.

U radu Koordinacionog tijela, po pozivu, mogu učestvovati starješine i predstavnici drugih organa državne uprave i organa uprave, predstavnici drugih organizacija i institucija, kao i stručnjaci iz oblasti kritične infrastrukture.

Koordinaciono tijelo ima sekretara, koga imenuje i razrješava rukovodilac Koordinacionog tijela.

Rukovođenje i koordinaciju sprovođenja mjera i zadataka u okolnostima iz stava 1 ovog člana Koordinaciono tijelo vrši na osnovu ovog zakona.

Ministarstvo pruža stručnu podršku Koordinacionom tijelu i dostavlja sve neophodne podatke i informacije u cilju nesmetanog obavljanja aktivnosti na sprovođenju utvrđenih zadataka.

Nadležnosti Koordinacionog tijela

Član 14

Koordinaciono tijelo:

- 1) utvrđuje mjere i aktivnosti koje je potrebno preduzeti u slučaju nastupanja okolnosti ugrožavanja, ometanja rada ili uništenja kritične infrastrukture;
- 2) rukovodi sprovođenjem mjera i koordinira aktivnosti iz tačke 1 ovog člana;
- 3) prati stanje za vrijeme trajanja rizika i organizaciju aktivnosti i mjera, kao i predlaže dalje mjere za poboljšanje nastalog stanja;
- 4) donosi naredbe i zaključke za sprovođenje mjera i aktivnosti, osim naredbi koje donosi Vlada;
- 5) podnosi Vladi izvještaj o preduzetim mjerama i aktivnostima za vrijeme trajanja rizika;
- 6) vrši i druge poslove propisane zakonom.

Koordinaciono tijelo donosi poslovnik o radu kojim se bliže uređuju pitanja od značaja za rad Koordinacionog tijela.

IV. KRITIČNA INFRASTRUKTURA EVROPSKE UNIJE

Određivanje kritične infrastrukture Evropske unije

Član 15

Kritična infrastruktura Evropske unije može se odrediti u sektorima koje određuje Evropska komisija.

Kritičnu infrastrukturu Evropske unije na teritoriji Crne Gore, na prijedlog Ministarstva, određuje Vlada, na zahtjev i uz saglasnost sa zainteresovanim državama članicama Evropske unije i obavještava zainteresovane države članice o određivanju kritične infrastrukture Evropske unije na teritoriji Crne Gore.

Ako se kritična infrastruktura od značaja za državu Crnu Goru nalazi na području druge države članice Evropske unije, Vlada predlaže nadležnom tijelu te države određivanje kritične infrastrukture Evropske unije.

Zaštita kritične infrastrukture Evropske unije

Član 16

Kritična infrastruktura Evropske unije na teritoriji države Crne Gore štiti se na isti način kao i kritična infrastruktura Crne Gore, osim kad je to propisima Evropske unije drukčije uređeno.

Izvještavanje o kritičnoj infrastrukturi Evropske unije

Član 17

Vlada usvaja godišnji izvještaj o broju kritične infrastrukture Evropske unije po sektorima i broju zainteresovanih država na koje svaka određena kritična infrastruktura ima uticaj, na prijedlog Ministarstva.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana, dostavlja se Evropskoj komisiji i zainteresovanim državama na koje svaka određena kritična infrastruktura ima uticaj.

Razmjena informacija o kritičnoj infrastrukturi Evropske unije

Član 18

Kontakt tačka za potrebe razmjene informacija i koordinaciju aktivnosti u vezi sa kritičnom infrastrukturom Evropske unije sa drugim državama članicama i tijelima Evropske unije je Ministarstvo.

Postupanje sa ličnim i tajnim podacima

Član 19

Lični i tajni podaci koji se odnose na zaštitu kritične infrastrukture Evropske unije razmjenjuju se sa stranim državama i organima Evropske unije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, zakonom kojim se uređuje tajnost podataka i međunarodnim ugovorima o razmjeni ličnih i tajnih podataka.

V. POSTUPANJE SA LIČNIM I TAJNIM PODACIMA

Postupanje sa ličnim i tajnim podacima

Član 20

Operatori i koordinatori prilikom postupanja sa ličnim podacima i tajnim podacima dužni su da postupaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

VI. EVIDENCIJE

Evidencije koje vodi Ministarstvo

Član 21

Ministarstvo vodi evidencije o:

- 1) dozvoli za koordinatora koja sadrži sljedeće podatke:
  - redni broj,
  - ime i prezime koordinatora,
  - datum podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole,
  - jedinstveni matični broj koordinatora,
  - datum, mjesto i državu rođenja koordinatora,
  - prebivalište koordinatora,
  - broj dozvole i datum izdavanja dozvole,
  - broj i datum donošenja rješenja po zahtjevu za izdavanje dozvole,
  - sjedište operatora kod koga je koordinator zaposlen,
  - rješenjima o prestanku važenja dozvole;
- 2) položenom stručnom ispitu za zaštitu kritične infrastrukture, koja sadrži sljedeće podatke:

- redni broj,
- ime, prezime, jedinstveni matični broj, pol, datum, mjesto i državu rođenja i prebivalište lica koje je položilo stručni ispit,
- datum polaganja stručnog ispita,
- uspjeh na polaganju stručnog ispita, i
- broj uvjerenja o položenom stručnom ispitu i datum izdavanja;
- 3) saglasnostima na bezbjednosne planove koja sadrži sljedeće podatke:
  - redni broj,
  - naziv operatora koji je izradio bezbjednosni plan,
  - broj i datum davanja saglasnosti na bezbjednosni plan,
  - broj bezbjednosnog plana na koji je data saglasnost;
- 4) saglasnostima na izbor koordinatora koja sadrži sljedeće podatke:
  - redni broj,
  - ime i prezime koordinatora,
  - naziv operatora koji je izabrao koordinatora,
  - broj i datum davanja saglasnosti na izbor koordinatora;

Evidencije koje vodi operator

Član 22

Operator kritične infrastrukture vodi evidenciju o:

- 1) kritičnoj infrastrukturi u svom sektoru, koja sadrži sljedeće podatke :
  - redni broj,
  - broj i nazive sistema, mreža, objekata ili njihovih djelova koji čine kritičnu infrastrukturu u sektoru,
  - mjesta na kojim se kritična infrastruktura nalazi,
  - ime i prezime operatora zaduženog za kritičnu infrastrukturu,
  - broj bezbjednosnog plana za kritičnu infrastrukturu,
  - podatak da operator nije dužan da izradi bezbjednosni plan u skladu sa članom 7 stav 2 ovog zakona;
- 2) bezbjednosnim planovima u svom sektoru, koja sadrži sljedeće podatke :
  - redni broj,
  - datum upućivanja bezbjednosnog plana Ministarstvu na saglasnost i datum dobijanja saglasnosti,
  - broj bezbjednosnog plana;
- 3) koordinatoru u svom sektoru, koja sadrži sljedeće podatke:
  - redni broj,
  - ime, prezime, jedinstveni matični broj, datum, mjesto, državu rođenja i prebivalište koordinatora
  - broj dozvole koordinatora i datum izdavanja dozvole,
  - broj i datum dobijanja saglasnosti Ministarstva na izbor koordinatora;

Način vođenja evidencija

Član 23

Evidencije iz čl. 21 i 22 ovog zakona vode se u pisanoj i elektronskoj formi.

Podaci u evidencijama iz stava 1 ovog člana koji sadrže podatke o ličnosti obrađuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

VII. NADZOR

Član 24

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Poslove inspekcijuskog nadzora, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijuski nadzor, vrši ovlašćeno službeno lice Ministarstva.

Ovlašćenja ovlašćenog službenog lica

Član 25

U vršenju inspekcijuskog nadzora, ovlašćeno službeno lice ima pravo da:

- 1) utvrdi stanje izvršavanja obaveza predviđenih ovim zakonom, upozori na uočene nepravilnosti i odredi mjere i rokove za njihovo otklanjanje;
- 2) vrši uvid u dokumenta koja se odnose na kritičnu infrastrukturu;
- 3) provjerava sprovođenje izdatih naredbi i zaključaka i naloži mjere za izvršenje;
- 4) naloži izradu, donošenje i ažuriranje dokumenata predviđenih ovim zakonom;
- 5) naloži obustavu mjera i radnji koje nijesu u skladu sa Bezbjednosnim planom;
- 6) naloži otklanjanje utvrđenih nedostataka u sprovođenju propisanih mjera utvrđenih Bezbjednosnim planom;
- 7) preduzme i druge mjere za koje je ovlašćen zakonom.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 26

Novčanom kaznom u iznosu od 2000 do 15.000 eura kazniće se privredno društvo ili drugo pravno lice koje upravlja sistemima, mrežama, objektima ili njihovim djelovima koji su određeni kao kritična infrastruktura ako:

- 1) najkasnije godinu dana po određivanju sistema, mreža, objekata ili njihovih djelova za kritičnu infrastrukturu ne izradi bezbjednosni plan (član 12 stav 1);
- 2) ne pribavi saglasnost Ministarstva na bezbjednosni plan (član 12 stav 1);
- 3) ne odredi koordinatora iz reda zaposlenih najkasnije šest mjeseci po određivanju sistema, mreža, objekata ili njihovih djelova za kritičnu infrastrukturu (član 7 stav 2);
- 4) ne pribavi saglasnost Ministarstva na izbor koordinatora (član 7 stav 2);
- 5) za koordinatora odredi lice koje nema dozvolu iz člana 8 ovog zakona (član 8 stav 3);
- 6) ne postupi po nalogu ovlašćenog službenog lica (član 25 stav 1).

Član 27

Novčanom kaznom od 500 do 1. 500 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave, organu lokalne uprave, ako:

- 1) ne dostavi Ministarstvu prijedloge kritične infrastrukture u svom sektoru (član 6 stav 2);
- 2) ne izvještava Ministarstvo o nastalim promjenama u svom sektoru (član 6 stav 3);
- 3) ne dostavi Ministarstvu prijedloge izmjena i dopuna kritične infrastrukture u svom sektoru (član 6 stav 4);
- 4) ne postupi po nalogu ovlašćenog službenog lica (član 25 stav 1).

Član 28

Novčanom kaznom od 500 do 1. 500 eura kazniće se fizičko lice ako:

- 1) ne obavijesti operatora da u slučajevima iz člana 12 stav 2 bezbjednosni plan ne ispunjava uslove ovog zakona, odnosno da ga je potrebno izmijeniti ili dopuniti (član 12 stav 3);
- 2) ne postupi po nalogu ovlašćenog službenog lica (član 25 stav 1).

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 29

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Primjena odredaba o kritičnoj infrastrukturi Evropske unije

Član 30

Odredbe poglavlja IV primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Stupanje na snagu

Član 31

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore („Službeni list Crne Gore”, br. 1/07) kojom je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom, uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Izrada Zakona o kritičnoj infrastrukturi predviđena je Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019-2020. Prilikom izrade ovog zakona izvršeno je usaglašavanje sa Direktivom Savjeta 2008/114/EZ od 8. decembra 2008. o utvrđivanju i označavanju Evropske kritične infrastrukture i procjeni potrebe poboljšanja njene zaštite.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ne postoje odredbe primarnih izvora prava Evropske unije sa kojim je potrebno izvršiti usaglašavanje. Kada su u pitanju sekundarni izvori prava Evropske unije zakonodavac je ovaj zakon usaglašavao sa odredbama Direktive Savjeta 2008/114/EZ od 8. decembra 2008. o utvrđivanju i označavanju Evropske kritične infrastrukture i procjeni potrebe poboljšanja njene zaštite.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Crnogorski pravni sistem do sada nije poznao propis koji uređuje oblast kritične infrastrukture, prema tome predmetni Predlog zakona je prvi kojim je ista uređena.

Predlogom zakona o kritičnoj infrastrukturi uređuje se identifikacija, određivanje i zaštita kritične infrastrukture Crne Gore, kao i nadležnosti, odgovornosti, i druga pitanja od značaja za kritičnu infrastrukturu. Takođe, kao posebno poglavlje Predloga zakona predviđena je Kritična infrastruktura Evropske unije, s obzirom da će se odredbe ovog poglavlja primjenjivati po ulasku Crne Gore u Evropsku uniju, što je i definisano u prelaznim odredbama.

Kao što je već rečeno, ovaj zakon je prvi koji uređuje oblast kritične infrastrukture, te su termini koji definišu predmetnu oblast propisani članom 3 Predloga zakona.

Kritična infrastruktura specifična je prevashodno iz razloga što obuhvata više resora, te je prilikom određivanja, odnosno identifikacije iste, potrebno voditi računa o tome da se obuhvati svaka oblast društva na koju se ona odnosi. Navedene oblasti nazvane su sektorima kritične infrastrukture koji su definisani u članu 5 Predloga zakona.

Identifikacija kritične infrastrukture vrši se na osnovu kriterijuma koje određuje Vlada Crne Gore. Vlada takođe određuje i sektore kritične infrastrukture na prijedlog Ministarstva unutrašnjih poslova. Osnov za podzakonski akt za identifikaciju kritične infrastrukture, način

izvještavanja i određivanje sektora predviđen je u članu 5 stav 2 ovog zakona. Kriterijumi za određivanje kritične infrastrukture su polazna tačka za sprovođenje ovog zakona, s obzirom da isti predstavljaju osnov za određivanje kritične infrastrukture koji se formiraju na osnovu procjene mogućih posljedica ozbiljnih poremećaja u funkcionisanju ili prestanku kritičnih infrastrukturnih aktivnosti za energetiku, saobraćaj, snabdijevanje vodom, zdravstvo, finansije, telekomunikacione i informacione tehnologije, zaštitu životne sredine, funkcionisanje državnih organa, kao i za druge ključne društvene funkcije Crne Gore.

Nadalje, za upravljanje kritičnom infrastrukturom zaduženi su operatori kritične infrastrukture, a to mogu biti državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave i službe obrazovane u skladu sa zakonom kojim se uređuje lokalna samouprava, privredna društva i druga pravna lica koji upravljaju sistemima, mrežama, objektima ili njihovim djelovima koji su određeni kao kritična infrastruktura. Svaki operator dužan je da iz reda zaposlenih najkasnije šest mjeseci po određivanju kritične infrastrukture odredi koordinatora kritične infrastrukture, što je propisano u članu 7 Predloga zakona. Takođe, koordinator mora imati dozvolu za zaštitu kritične infrastrukture, za čije dobijanje su propisani uslovi u članu 8 Predloga zakona, među kojima je, između ostalih, i položen stručni ispit za zaštitu kritične infrastrukture. U skladu sa navedenim, u narednom članu (9) Predloga zakona definisano je i osposobljavanje i polaganje pomenutog stručnog ispita.

Prilikom upravljanja kritičnom infrastrukturom operatori vode računa o bezbjednosnom planu. Naime, bezbjednosni plan je dokument koji donosi operator, a kojim se utvrđuju mjere smanjenja rizika, definišu, odgovornosti i određuju dužnosti, te uspostavlja okvir za postupanje u cilju otklanjanja, odnosno smanjenja posljedica bezbjednosnih prijetnji definisanih u analizi rizika, koja je takođe sastavni dio plana. Bezbjednosni plan uređen je članom 12 Predloga zakona, a koji predviđa obavezu operatora da najkasnije godinu dana po određivanju kritične infrastrukture izradi bezbjednosni plan i na isti pribavi saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova. S obzirom da na osnovu Zakona o zaštiti lica i imovine, Zakona o zaštiti i spašavanju i Zakona o zaštiti životne sredine, već postoje planovi zaštite koji se odnose na oblasti koje uređuju pomenuti zakoni, to je u stavu 2 ovog člana predviđeno da operatori u takvim slučajevima nijesu dužni da izrade bezbjednosni plan. Međutim, u sljedećem stavu, kako ne bi došlo propusta u zaštiti kritične infrastrukture, propisano je da će koordinator obavijestiti operatora ako smatra da postojeći bezbjednosni plan izrađen u skladu sa nekim od navedenih zakona, ne ispunjava uslove ovog zakona.

Navedeni članovi Predloga zakona propisuju identifikaciju, određivanje i zaštitu kritične infrastrukture, dok članovi 13 i 14 Predloga zakona definišu postupanje u slučaju nastupanja okolnosti ugrožavanja, ometanja rada ili uništenja kritične infrastrukture. Članom 13 definisano je da u pomenutim situacijama rukovođenje i koordinaciju sprovođenja mjera i zadataka preduzima koordinaciono tijelo za zaštitu kritične infrastrukture kojim rukovodi predsjednik Vlade Crne Gore. Ministar nadležan za unutrašnje poslove je zamjenik rukovodioca, dok su ostali članovi Koordinacionog tijela ministri nadležni za sektore iz člana 5 ovog zakona. U narednom članu propisane su nadležnosti Koordinacionog tijela.

Kao što je to gore navedeno, posebno poglavlje (poglavlje IV) Predloga zakona zauzima kritična infrastruktura Evropske unije. Kritična infrastruktura Evropske unije podrazumijeva kritičnu infrastrukturu koja se nalazi na teritoriji članice Evropske unije, čije bi ometanje ili uništenje imalo značajan uticaj na najmanje dvije zemlje članice. Ovim poglavljem definisani su određivanje, zaštita, izvještavanje, razmjena informacija o ovoj kritičnoj infrastrukturi, kao i postupanje sa ličnim i tajnim podacima.

Poglavljima VI, VII i VIII i IX propisano je vođenje evidencija, nadzor na sprovođenjem ovog zakona, kaznene odredbe i prelazne i završne odredbe.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Predlog zakona o kritičnoj infrastrukturi predviđen je za III kvartal 2019. godine, međutim primjena ovog zakona neće biti moguća dok se ne donese podzakonski akt iz člana 5 stav 3 Predloga zakona o kritičnoj infrastrukturi, na osnovu kojeg su operatori dužni da u roku od godinu dana od donošenja pomenutog akta, a nakon završenog postupka identifikacije Ministarstvu dostave prijedloge kritične infrastrukture u svom sektoru. Prema tome za 2019. godinu nije potrebno planirati sredstva za sprovođenje ovog zakona, ali su operatori kritične infrastrukture (državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, službe obrazovane u skladu sa zakonom kojim se uređuje lokalna samouprava, privredna društva i druga pravna lica koja upravljaju kritičnom infrastrukturom) dužni da planiraju sredstva za 2020. godinu.